

Η διγλωσσία... κάνει καλό

Μπορεί να λειτουργήσει ως πλεονέκτημα στην εκπαίδευση, σύμφωνα με τους ειδικούς

Μπορεί να σταθεί η διγλωσσία εμπόδιο στην εκπαίδευση ενός παιδιού; Σύμφωνα με την Ρούλα Τσοκαλίδου, επίκουρη καθηγήτρια στο Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, η διγλωσσία όχι μόνο δεν βλάπτει την εκπαίδευση ενός μικρού παιδιού αλλά μπορεί να λειτουργήσει ως πλεονέκτημα, αρκεί βέβαια να «ανοίξει η πόρτα» του σχολείου στην διαφορετικότητα.

Τα ερωτήματα αυτά που απασχολούν μεγάλη μερίδα γονιών συζητήθηκαν χτες σε εκδήλωση που συνδιοργάνωσε το Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης της Παιδαγωγικής Σχολής του ΑΠΘ σε συνεργασία με το Γαλλικό Ινστιτούτο της Θεσσαλονίκης και το περιοδικό για τη Διγλωσσία και τον Πολύπολιτισμό στην Εκπαίδευση και την Κοινωνία «Πολύδρομο».

«Η μία γλώσσα δεν πρέπει να αντικαθιστά την άλλη, αλλά να μαθαίνονται και οι δυο συνθετικά. Στο σχολείο αυτό δεν επιτυγχάνεται. Οι εκπαιδευτικοί πολλές φορές θεωρούν ότι η μια γλώσσα μπορεί να λειτουργήσει εις βάρος της άλλης. Και αυτό είναι λάθος τόσο για την εκπαιδευτική διαδικασία όσο και για την ψυχική ανάπτυξη του παιδιού», υποστηρίζει και η υποψήφια διδάκτωρ στο ΤΕΠΑΕ, Αναστασία Γκαϊναρτζή. Η ίδια στο πλαίσιο της διδακτορικής της διατριβής πραγματοποίησε έρευνα για το ζήτημα της διγλωσσίας στο σχολείο, σε ένα νηπιαγωγείο και ένα δημοτικό σε αγροτική περιοχή του Βόλου όπου μεγάλη μερίδα των παιδιών ανήκε σε οικογένειες μεταναστών και κυρίως Αλβανών εργατών γης.

Η έρευνα

Σύμφωνα με όσα η ίδια κατέγραψε και παρατήρησε το πρόβλημα πηγάζει από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς που αντιφάσκουν ανάμεσα στη θεωρία και την πράξη. «Ενώ η διαφορετικότητα φαίνεται να είναι αποδεκτή, στην πράξη αποτρέπουν τα παιδιά μεταναστών να μιλούν την μητρική τους γλώσσα», λέει η Αναστασία Γκαϊναρτζή. Πολλές φορές

Όπως επισημάνθηκε στην εκδήλωση, το ποσοστό των διγλωσσων παιδιών στην Ελλάδα φτάνει στο 10% του συνολικού μαθητικού πληθυσμού

τόνισε «ντρέπονται» να μιλήσουν τη μητρική τους γλώσσα ακριβώς γιατί αποθαρρύνονται από τους ίδιους τους **εκπαιδευτικούς**.

Συγκεκριμένα διαπίστωσε πως οι εκπαιδευτικοί δεν αφήνουν τους μικρούς μαθητές να εκδηλώσουν φανερά τη διαφορετικότητά τους και θεωρούν πως αν μαθαίνουν παράλληλα και την άλλη τους γλώσσα δεν θα μάθουν τα ελληνικά. «Αντίθετα, εάν ένα παιδί ξέρει μια έννοια σε μια γλώσσα θα καταβάλει λιγότερο χρόνο να τη μάθει σε μια άλλη», τονίζει η κ. Γκαϊναρτζή και επισημαίνει πως αυτό έχει ως αποτέλεσμα τα παιδιά να μην χρησιμοποιούν τη μητρική τους γλώσσα ούτε στο σπίτι. Μάλιστα, μιλώντας με μητέρες διγλωσσων παιδιών διαπίστωσε πως με αυτόν τον τρόπο οι γονείς νιώθουν ότι σταδιακά μειώνεται και η επικοινωνία με τα ίδια τους τα παιδιά.

10% των μαθητών

Ως φαινόμενο η διγλωσσία αφορά στα παιδιά όπου είτε ο ένας είτε και οι δύο γονείς έχουν ως μητρική άλλη γλώσσα από την επίσημη που διδάσκεται στα σχολεία. Στην Ελλάδα η παιδική διγλωσσία έχει, όπως τονίζει η Ρούλα Τσοκαλίδου, «δυο καταγωγές». Αφορά στα παιδιά που προέρχονται από τις λεγόμενες μεικτές οικογένειες, όπου αλλοδαπός είναι ο ένας γονιός και σε εκείνα που προέρχονται από μεταναστευτικές οικογένειες.

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα επίσημα καταγεγραμμένα στοιχεία, το ποσοστό των διγλωσσων παιδιών στην Ελλάδα φτάνει στο 10% του συνολικού μαθητικού πληθυσμού της χώρας. Τα στοιχεία μάλιστα αφορούν στο σχολικό έτος 2005-2006 και δείχνουν ότι το 72% των παιδιών έχει ως δεύτερη γλώσσα την Αλβανική.